

Handläggare
Marita Johansson
Telefon: 08 – 508 35 562**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 11 februari 2020**Ärende 8****Yttrande över remiss av "Säkrare
samordningsnummer och bättre förutsättningar
för korrekta uppgifter i folkbokföringen"***Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2020/69***Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektörKarin Eriksson-Bech
utvecklingschef**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har remitterat finansdepartementets promemoria (Fi2020/00131/S3) *Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I promemorian föreslås åtgärder som leder till att folkbokföringen ges bättre förutsättningar att innehålla korrekta uppgifter. Underrättelseskyldigheten till Skatteverket om misstänkta fel i folkbokföringen ska utvidgas och omfatta samtliga myndigheter och gälla fler uppgifter.

För att stärka systemet med samordningsnummer föreslås att personer med samordningsnummer ska kunna avregistreras och att det införs en skyldighet för enskilda att anmäla sin aktuella adress till Skatteverket. För att tillgodose ett utökat behov av samordningsnummer föreslås att enskilda som behöver en identitetsbeteckning själv ska kunna ansöka om och tilldelas ett nummer. Förslaget förenas med en utökad identitetskontroll.

Därutöver förslås en viss utvidgning av vilka uppgifter som får behandlas i det statliga personadressregistret (SPAR).
Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar att en utredning görs i syfte att förbättra och eliminera fel i folkbokföringen. För den kommunala verksamheten liksom för andra samhällsfunktioner är det av största vikt att uppgifter som finns i folkbokföringen är tillförlitliga så att korrekta beslut kan fattas och åtgärder riktas rätt.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att Skatteverket har påbörjat ett utvecklingsarbete för att skapa förutsättningar för ett modernt arbetssätt. I det arbetet ingår att utveckla handläggningen av ärenden. I mottagandet av nyanlända är det angeläget att handläggningen av personnummer sker mer skyndsamt än idag. Att det dröjer innan den nyanlända får sitt personnummer medför inte bara konsekvenser för den enskilde vars etablering fördröjs utan tar också kommunens resurser i anspråk.

Arbetsmarknadsförvaltningen kommer i den dagliga verksamheten sällan i kontakt med personer som har tilldelats ett samordningsnummer. Att bedöma eventuella konsekvenser av föreslagna ändringar i sin helhet och vilka andra åtgärder som behövs ligger utanför förvaltningens rådighet.

Bakgrund

Regeringen beslutade i september 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda och föreslå åtgärder som förbättrar förutsättningarna för att fastställandet av en persons bosättning är korrekt och att rätt personuppgifter registreras i folkbokföringsdatabasen. Uppdraget omfattade också att lämna förslag om ett säkrare system för samordningsnummer i syfte att tillgodose behovet för både enskilda och andra aktörer av en tillförlitlig och användbar identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda.

I januari 2020 redovisade utredningen, som antagit namnet *Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen (FI2020/00131/83)*. Regeringen har därefter remitterat betänkandet till bland andra Stockholms stad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat finansdepartementets promemoria (Fi2020/00131/S3) *Säkrare samordningsnummer och bättre*

*förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen till
arbetsmarknadsnämnden för yttrande*

Bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen
Skatteverket ansvarar för att Sverige har en folkbokföring som
speglar befolkningens verkliga bosättning, identitet och
familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett
korrekt underlag för beslut och åtgärder. För att hålla högsta
möjliga kvalitet har vissa myndigheter redan idag en
underrättelseskyldighet¹ när myndigheten upptäcker en felaktig
adress i folkbokföringen. Nuvarande underrättelseskyldighet
omfattar kommuner med undantag för socialtjänsten.

Utvidgad underrättelseskyldighet

I promemorian föreslås att underrättelseskyldigheten om fel i
folkbokföringen ska utvidgas till att omfatta alla myndigheter och
kommuner. Även socialtjänsten ska omfattas. Skyldigheten att
underrätta Skatteverket inträder om det kan antas att en uppgift i
folkbokföringen är oriktig eller ofullständig.

Underrättelser bör lämnas för fler uppgifter

Underrättelseskyldigheten föreslås inte bara omfatta uppgift om
adress utan bör gälla för alla uppgifter som registreras i
folkbokföringsdatabasen² som bland annat är person- eller
samordningsnummer, namn, födelsetid, födelsehemort, födelseort,
adress, medborgarskap, civilstånd och avregistrering. Den aktör
som underrättar Skatteverket om att en uppgift förefaller vara fel
behöver inte känna till den korrekta uppgiften för att kunna fullfölja
underrättelsen.

Undantag för underrättelseskyldigheten

Underrättelseskyldigheten är sekretessbrytande³ och innebär att en
aktör kan lämna uppgifter som omfattas av sekretess i den egna
verksamheten vidare till Skatteverket. Det kan dock finnas
situationer då en underrättelse inte bör lämnas till Skatteverket. I
promemorian föreslås därför att det förs in en bestämmelse om att
en underrättelse inte behöver lämnas om särskilda skäl talar emot..

Underrättelseskyldigheten ska regleras i lag

Den föreslagna underrättelseskyldigheten omfattar åligganden för
kommunala myndigheter och ska av det skälet regleras i lag och

¹ 2§ Folkbokföringsförordningen (1991:749)

² 2 kap. 3§ Lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets
folkbokföringsverksamhet.

³ 10 kap. 28 § Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

inte i förordning. I promemorian föreslås att en ny § om underrättelse införs i folkbokföringslagen⁴.

Säkrare samordningsnummer

En unik identitetsbeteckning har funnits i Sverige sedan 1940-talet. Genom 1967 års folkbokföringslag infördes personnummer. Även personer som inte var eller hade varit folkbokförda kunde tilldelas ett personnummer. Med hänsyn till att identiteten ofta var osäker för personer som fick personnummer utan att vara folkbokförda och för att tilltron till personnumret som identifikationsbegrepp skulle upprätthållas beslutades att personnummer skulle reserveras för de som folkbokfördes. Den 1 januari 2000 infördes samordningsnummer.

Nuvarande bestämmelser om samordningsnummer

Samordningsnumret utgör en enhetlig och unik identitetsbeteckning som kan motverka förväxling av personer i samhället. Skatteverket tilldelar samordningsnummer på begäran av en statlig myndighet eller enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda vissa examina⁵ och som i sin verksamhet behöver ett samordningsnummer för en person för att undvika personförväxling eller för att utbyta information om personen med andra myndigheter eller organisationer. Om en person med ett samordningsnummer senare blir folkbokförd ersätts samordningsnumret med ett personnummer.

Behov av en säker och användbar identitetsbeteckning

Att leva med ett samordningsnummer istället för ett personnummer är förenat med vissa vardagliga problem och har kritiserats av enskilda under en lång tid. Problem uppstår exempelvis i kontakter med sjukvården, när hyresavtal ska ingås och vid tecknande av el- och telefonabonnemang m.m. Upplevelsen är att samhällets kännedom om samordningsnummer är låg. Det har också riktat klagomål mot Sverige att det kan vara svårt för unionsmedborgare och andra som lever lagligt i Sverige att utöva sina rättigheter. Skatteverket har genomfört flera åtgärder och fler är planerade som myndigheten bedömer sammantaget kommer medföra att informationen om samordningsnummer i samhället förbättras för myndigheter, företag och enskilda. I promemorian föreslås, att det i folkbokföringslagen klargörs att ett samordningsnummer är en identitetsbeteckning som får tilldelas en person som inte är eller har varit folkbokförd.

⁴ Folkbokföringslag (1991:481)

⁵ Lag (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

Fler krav på den som begär tilldelning av samordningsnummer

Idag är det möjligt att tilldelas ett samordningsnummer även om det saknas uppgifter som normalt bör finnas med i en ansökan. I promemorian föreslås att det ska införas en skyldighet att lämna fullständigt ifylld ansökan. Undantag kan ges i vissa fall.

Enskilda ska själva kunna ansöka om samordningsnummer

I promemorian förslås att personer som har en sådan anknytning till Sverige att personen kan antas behöva en identitetsbeteckning själv ska kunna ansöka om samordningsnummer. Den enskilde ska då kunna visa att förutsättningarna för att tilldelas ett samordningsnummer är uppfyllda. Den enskilde ska inställa sig personligen hos Skatteverket och har skyldighet att styrka sin identitet och övriga personuppgifter som krävs för att ett samordningsnummer ska kunna tilldelas. Vidare föreslås att det är Skatteverket som ska ansvara för identitetskontrollen.

Skyldighet för enskilda att anmäla adress

I promemorian föreslås att en person som har tilldelats ett samordningsnummer men inte har sin aktuella adress registrerad i folkbokföringsdatabasen ska anmäla uppgift om adressen till Skatteverket. Det innebär också en skyldighet för den enskilde att anmäla när uppgift om adress ändras. Vissa undantag finns.

Avregistrera personer med samordningsnummer

Oavsett skäl kan inte en person som tilldelats ett samordningsnummer avregistreras från folkbokföringsdatabasen. Detta trots att det kan finnas kunskaper om att samordningsnumret inte längre borde användas. I promemorian föreslås därför att det införs en skyldighet för Skatteverket att i vissa fall avregistrera personer som tilldelats ett samordningsnummer från folkbokföringsdatabasen.

Vidare föreslås att en person som tilldelats ett samordningsnummer ska avregistreras vid utgången av det femte kalenderåret efter det år numret tilldelades. Om den enskilde eller den som kan begära tilldelning av samordningsnummer anmäler till Skatteverket att det finns ett fortsatt behov av numret ska avregistrering inte ske. Avregistreringen kan även ske tidigare om det finns särskilda skäl.

Samordningsnummer infördes 1 januari 2000. Den nu förslagna bestämmelsen om att en person som tilldelats ett samordningsnummer ska kunna avregistreras efter fem år innebär att ett stort antal personer skulle behöva avregistreras i samband med att de nya reglerna träder i kraft. Därför finns anledning att införa

övergångsbestämmelse. I promemorian föreslås den som har ett samordningsnummer som tilldelats före 2016 ska anses ha tilldelats numret den 1 januari 2016. Innebörden av detta blir att en person som tilldelats ett samordningsnummer före 2016 ska avregistreras vid utgången av 2021 såvida det inte dessförinnan anmälts att det finns ett fortsatt behov av numret.

Brist på tillgängliga samordningsnummer

Skatteverket har signalerat att det råder brist på tillgängliga samordningsnummer. I promemorian föreslås därför en möjlighet att om det för en viss födelsetid inte finns fler individnummer att tilldela får en närliggande födelsedag i samma månad användas för att konstruera samordningsnumret.

Ändring i SPAR

Statens personadressregister (SPAR) innehåller uppgifter om personer som är eller har varit folkbokförda i landet och uppgifter om personer med fastställd identitet som har tilldelats ett samordningsnummer. Promemorians förslag om ändringar i SPAR syftar i huvudsak till att kunna ge en bättre service till användarna av registret. SPAR föreslås få innehålla samtliga grunder för avregistrering från folkbokföringen samt vilket år ett samordningsnummer tilldelats.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar att en utredning görs i syfte att förbättra och eliminera fel i folkbokföringen. För den kommunala verksamheten liksom för andra samhällsfunktioner är det av största vikt att uppgifter som finns i folkbokföringen är tillförlitliga så att korrekta beslut kan fattas och åtgärder riktas rätt.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att Skatteverket har påbörjat ett utvecklingsarbete för att skapa förutsättningar för ett modernt arbetssätt som bland annat innefattar att utveckla handläggningen av ärenden. I mottagandet av nyanlända är det angeläget att handläggningen av personnummer sker skyndsamt. Det är vanligt förekommande att det tar lång tid innan den nyanlände tilldelas sitt personnummer. Det medför inte bara konsekvenser för den enskilde vars etablering fördröjs utan tar också kommunens resurser i anspråk. För att kunna börja i

etableringsprogrammet krävs att personen har fått sitt personnummer.

Arbetsmarknadsförvaltningen kommer i den dagliga verksamheten sällan i kontakt med personer som har tilldelats ett samordningsnummer och har därför inga direkta synpunkter på de förslag som presenteras men ser utifrån vad som framkommer i promemorian att det föreligger starka skäl till förbättringar. Att bedöma eventuella konsekvenser av föreslagna ändringar i sin helhet och vilka andra åtgärder som behövs ligger utanför förvaltningens rådighet.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Bilaga

1. Remiss: Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen (Fi2020/00131/S3)